

kisdobos

1985. JANUÁR

Békés Rozi rajza

B. Ú. É. K.

Az új esztendő küszöbén sok-sok szeretettel köszöntünk benneteket, kedves olvasóink. S bár szüleitek, testvéreitek, rokonaitok, barátaitok bizonyára elhalmoztak valamennyiőtöket minden elképzelhető és elképzelhetetlen jókívánsággal (a padlás is megtelhetett már vele), azért mi is hozzátesszük most a magunkét.

Bizonyára hallottátok, olvastátok már a népi mondást: „Bort, búzát, békességet!" A magyar emberek, ősidőktől fogva, ezzel kívántak egymásnak boldog új esztendőt.

Bort, búzát, békességet!

Három mindennapinak tekinthető, egyszerű szó, de így sorba állítva, költészetté nemesedik. Mitől válik széppé? Azzá teszi a tömörsége, a hangzása, a ritmusa, a három szó által alkotott sor különleges lejtése. Az, ahogyan a végén, a „békesség" szó kiejtésekor ellágyul, megtelik érzelemmel a hang — mintegy kitárul és szétárad, hogy magához öleljen mindent.

És még valami. Az a mély bölcsesség, ami kifejezésre jut benne. Ha elgondolkodtok ezen a három szón, magatok is rájöttök, hogy jelentésük e mondásban sokkal tágabb, sokkal szélesebb, mint ha külön-külön önmagukban állnak. Gazdagabbá válnak.

Nézzük csak! „Bort, búzát" — hangzik a mondás, de nyilvánvaló, hogy itt nem csupán a borról és a búzáról van szó, hanem általában az ételről és az italról, s mindarról, ami a megélhetéshez, vagyis a jóléthez szükséges. Enélkül ugyanis nem lehet boldog az új esztendő.

A harmadik kívánságon — a „békesség"-en — sem egyszerűen azt kell érteni, hogy ne legyen háború a világon, ne gyilkolják egymást az emberek, ne rombolják le a házakat, iskolákat. Mindez, persze, nagyon fontos, mondhatni sorsdöntő. De gondolni kell itt még valamire. Arra, hogy lehet békétlenség az ember belső világában is. Nos, a mondásban szereplő békesség vonatkozik a belső békére is.

Mi kell ahhoz, hogy békesség legyen a belső világunkban, ott, ahol a lelkiismeret lakik? Röviden: az, hogy becsületesen éljünk, tanuljunk, dolgozzunk.

Ha legjobb tudásunk szerint teljesítjük feladatainkat, ha igyekszünk segíteni, akin tudunk, ha tiszteljük mindazokat, akik megérdemlik a tiszteletünket, ha mindig igazat mondunk és igazságosan cselekszünk, akkor nyugodtan belenézhetünk bárki szemébe, s tükörbe nézve, nem kell szemrehányást tenni magunknak. Akkor békesség lesz bennünk.

Mindezek szellemében az ősi népi mondással kívánunk most nektek: Bort, búzát, békességet!

Galambosi László versei

Sugárbontó

Kútkávára ül a sólyom,
zsombékra a kócsag.
Ki bontja ki zászlaját a
hegyről jövő hónak?
Sólyom tolla rozsdabarna,
eső ront a sziklafalra.
Jégfehér a nád, a fű.
Sugárzsuppos hold-major
udvarába bandukol
bogárpettyes hegedű.

Köszöntő

Csörögefánk.
Csörögefánk.
Sütögette
nagymamánk.
Fehér haján
fehér kendő
Újra itt az
Újesztendő.
Újesztendő
táncot jár.
Pendelyéből
páva száll.
Fölrepül az
eperfára,
eperfáról
jegenyére.
Onnét márvány
holdra lépked.
Villog bársony
tollpihéje.

Simon Emil

Mulatozóknak

Beköszönt a Szilveszter,
vacsora-ízekkel,
Elvégre évvége,
igyunk a medvére,
ha nem is őérte,
talán a bőrére.
Nézek a komámra,
mit tölt a pohárba.
Megkínál, s rámnevet,
hörpöljünk szörpöket!
Édeset? Keserűt?
Vendég jött, le sem ült,
havasok magasán
fut tovább, szaporán.
Éjszaka mulattunk,
tört a szék alattunk,
hajnalban hallgatva
nézünk az ablakra.
Most dereng, most pirkad,
út s hidak megnyílnak.
Valaki érkezik,
hallani lépteit.
Marsról jött? Messzebbről?

Boldog új esztendőt!

Mese a farkasról, aki pásztorkodásra adta a fejét

Moldvai magyar népmese nyomán írta Kóka Rozália mesemondó

Volt egyszer egy nagy farkas, kiült egy hegy tetejére. Arra ment egy bornyúcska, ballagott ki a legelőre. Nekiszökött a farkas:

— Bornyúcska, most megeszlek!

— Ne egyél meg most jó farkas, éhes vagyok és sovány. Majd jó kövéren, jóllakottan visszajövök s akkor egyél meg!

A farkas nem volt nagyon éhes, eleresztette a borjút. Egyszer csak jött egy ló, nekiszökött a farkas:

— Him, hám, hum! Megeszlek, te ló!

— Ne egyél meg most kedves farkas, sovány vagyok és nagyon éhes. Mikor jó kövéren visszajövök, akkor egyél meg!

A farkas eleresztette a lovat is. Ekkor arra jött egy disznó. Nekiugrott a farkas:

— Him, hám, hum! Megeszlek, te disznó!

— Jaj, te farkas, né, most megyek makkolni, nagyon éhes vagyok, sovány is vagyok, ne most egyél meg, hanem majd ha jó kövéren, hét-nyolc malackával visszajövök.

— No, ereggy te is! A farkas elengedte a disznót is.

Telt múlt az idő, egyszer jött vissza a bornyúcska jó kövéren. Nekiszökött a farkas:

— Hej, bornyú! Állj meg, hogy egyelek meg!

— Egyél, egyél bátran, csak arra kérlek, hogy a lábamnál kezd a megevést!

A farkas a borjú lábát megfogta, de az akkorát rúgott a farkasba, hogy hármat hengergőzött, a borjúcska elfutott.

— Jaj, jaj! Apám se volt marhapásztor, én se kellett volna megpróbáljam! — jajgatózott a farkas, béült nagy bánatosan egy bokorba. Egyszer csak dübög a föld, jött a ló.

— Him, hám, hum! Állj meg, te ló, megeszlek!

— Egyél meg, te farkas, nem bánom, de előbb vedd le a patkókat a lábaimról, mert a patkószeg belemegy a szájadba!

A farkas hozzáfogott, hogy levegye a patkókat a lónak a lábáról, a ló akkorát rúgott belé a patájával, hogy felesett a hegytetőre.

— Jaj, jaj! Apám se vót lópásztor, nekem se kellett volna hozzáfogni! Na, nem baj, majd jő a disznó s avval elbánok — mondta a farkas.

Nagy disznóröfögés, malacvisítás hallatszott egyszerre, előszökött a farkas a bokorból:

— Him, hám, hum! Megeszlek, te disznó, megeszem a malacaidat is!

— Jól van, egyél meg farkas, de várjál, megsúgom, hogy melyikünkkel kezdjed!

A farkas odatartotta a fülit az anyadisznó szájához, az meg úgy megharapra, hogy a farkas ijedtiben hanyatt-homlok megfutamodott. Míg futott a farkas, mind azt fújta:

— Jaj, jaj! Apám se volt disznópásztor, nekem is nagy kár volt erre adni a fejemet!

A bornyúcska, a ló, a disznó meg a malackái még ma is élnek, ha meg nem haltak.

Vida Győző rajzai

Goscinny

A zseblámpa

Mivel hetedik lettem helyesírásból, a papámtól jutalmul pénzt kaptam, hogy vegyek rajta valamit, amit szeretnék. Így a tanítás után összes barátom kíséretében vásároltam az üzletben egy zseblámpát, mert éppen arra fájt a fogam. Ez igen aranyos kis zseblámpa volt, már régen kinéztem magamnak a kirakatban iskolába jövet, és borzasztóan örültem, hogy megszereztem.

— Mit kezdesz a zseblámpáddal? — kérdezte Alceste.

— Hát nagyon jó lesz vele detektívesdit játszani — feleltem. A detektíveknek mindig van zseblámpájuk, hogy a rablók nyomát felkutassák.

— Én bezzeg — jelentette ki Alceste —, ha a papám egy csomó pénzt adna, hogy vehetek bármit rajta, inkább a cukrászdai krémest választottam volna, mert a lámpa hamar tönkremegy, a rétes pedig finom.

Erre mindenki Alceste-re támadt, csúfolták, hogy milyen buta, s kijelentették: jól tettem, hogy a lámpát vettem meg.

— Kölcsönadnád nekünk a zseblámpádat? — kérdezte Rufus.

— Szó sem lehet róla! — válaszoltam. — Ha nagyon akartok egyet ti is, érjetek el hetedik helyet a helyesírásból és kész!

Haraggal váltunk el, és megfogadtuk, hogy soha többé nem állunk szóba egymással...

Otthon megmutattam a lámpát a mamámnak, aki megjegyezte, hogy ostoba ötlet volt, de ezzel legalább nem teszem tönkre a dobhártyáját.

— Na, menj fel a szobádba és csináld meg vacsoráig a leckédet! — rendelkezett.

Bementem a szobámba, rögtön lehúztam a redőnyt, hogy jó sötét legyen, aztán azzal kezdtem szórakozni, hogy kerek foltokat vetítettem a falra, a plafonra, a bútorokra és az ágyam alá, ahol végül is megtaláltam egy golyót, melyet már régóta kerestem és biztosan sohasem kerül elő, ha nincs ez az aranyos kis zseblámpa. Éppen az ágy alatt csúszkáltam, amikor a szobaajtó hirtelen feltárult és kigyulladt a villany. A mama rám kiáltott:

— Nicolas! Merre vagy?

Amint meglátta, honnan kecmergek elő, megkérdezte, hogy normális vagyok-e, és mi dolgom sötétben az ágyam alatt. Erre én megmondtam, hogy a lámpámmal játszom. Teljesen kiborult, hogyan találhattam ki ezt a butaságot, még halálba kergetem egyszer. Rám várakozva ilyeneket mondogatott.

„Látod mennyire tönkreteszel. Azonnal csináld meg a feladatodat, aztán játszhatsz!" és „Micsoda szerencsétlen ötletei vannak az apádnak."

Ahogy távozott, megint kioltottam a fényt, aztán munkához láttam. Nagyszerű dolog volt a zseblámpával írni a leckét, még ha számtanpéldáról is van szó. Mama újra megjelent, megint felkattintotta a villanyt és nagyon mérges volt.

— Azt hiszem, mondtam neked, hogy először készítsd el a leckét, aztán játsszál — jegyezte meg.

— De hiszen éppen a leckét csinálom — magyaráztam.

— A sötétben? S ezzel a vacak zseblámpával? Elrontod a szemed, Nicolas! — kiáltotta.

Hiába bizonygattam a mamának, hogy ez nem vacak kislámpa, hiszen remek világosságot ad, ő nem akarta tudomásul venni. Elvette a lámpát, mondván, hogy visszakapom, ha kész lesz a feladatom. Sírni próbáltam, bár tudtam, hogy a mamánál evvel nem érek célt, ezért a lehető leggyorsabban összecsaptam a leckém. Szerencsére egyből megoldottam a példát: egy tyúk 33,33 tojást tojik naponta. Máris futottam a konyhába, hogy visszaszerezzem a zseblámpát.

— No, jól van, de okosan bánj vele — intett a mama.

Aztán megjött a papa is: megcsókoltam és megmutattam neki remek kis szerzeményemet, mire ő megjegyezte, hogy idétlen gondolat volt megvenni, de ezzel legalább senkinek sem szakítom be a dobhártyáját. Aztán leült a nappaliban újságot olvasni.

— Leolthatom a villanyt? — kérdeztem.

— Le akarod oltani a villanyt, és miért? — képedt el.

— Hát, hogy játszhassak a lámpámmal — magyaráztam.

— Mit képzelsz? Szó sem lehet róla! Hogyan olvassak újságot a sötétben?

— Hát úgy, hogy én világítok a zseblámpával, s ez nagyon klassz lesz.

— Nem, Nicolas! — kiáltotta a papa. — Tudod mit jelent az, hogy nem? Ne is nyúzz tovább! Ma igen fárasztó napom volt...

Erre sírni kezdtem, háborogtam, hogy ez nem igazság, kár is volt hetedik helyet elérni helyesírásból, ha utána nem hagyják játszani az embert a saját zseblámpájával: ha ezt előre tudom, nem bajlódok annyit a tyúkkal meg a tojásokkal.

— Mi baja a fiadnak? — kérdezte a mama a konyhából jövet.

— Ó, semmi — válaszolt a papa —, csak azt szeretné a „fiam" — ahogy te hangsúlyoztad —, hogy sötétben olvassak újságot.

— Kinek a hibájából van mindez? Tényleg hülyeség volt zseblámpát venni — szögezte le a mama.

— Én semmit sem vettem neki — dühödött fel a papa. — Ő az, aki a pénzét gondolkodás nélkül elpocsékolja, én nem mondtam neki, hogy vegye meg ezt az idétlen lámpát. S kérdem én, kitől örökölhette e lehetetlen mániát, hogy kiszórja a pénzét az ablakon?

— Ez nem is idétlen lámpa! — kiáltottam.

— Ó — folytatta a mama —, értem már a finom kis célzást, de szeretném megjegyezni, hogy a nagybátyám kilábal a csődből, míg a te Eugene fivéred...

— Nicolas! — fordult hozzám a papa —, menj fel játszani a szobádba! Van külön szobád, nemde? Tehát menj szépen oda. Egy kis elintéznivalónk van a mamával.

Én felmentem a szobámba, s tükör előtt kezdtem szórakozni. Állam alá tettem a lámpát, s így egy kísértetre hasonlítottam, aztán a számba vettem, kívül piros lett tőle az arcom, majd a zsebembe dugtam, a fény átszűrődött a nadrágomon keresztül. Éppen a banditák nyomait akartam felkutatni, amikor mama vacsorához hívott. Az asztalnál senki sem volt vicces kedvében, ezért nem is mertem előhozakodni azzal a kéréssel, hogy le szeretném oltani a villanyt evés alatt, de titokban azért reménykedtem, hogy hátha kimegy a biztosíték — mint ez néha megesik —, bizony akkor mindenki örülne a kis lámpámnak, aztán vacsora után lemehetnénk a papával a pincébe, s én világítanék, míg a biztosítékot beteszi.

Sajnos, semmi sem történt, de nagy örömömre almatorta is volt vacsorára. Lefeküdtem, s az ágyban egy könyvet kezdtem olvasni a zseblámpával. De a mama benyitott.

— Nicolas! — kibírhatatlan vagy! Oltsd el a lámpát és aludj rögtön! Vagy inkább add csak ide nekem! Holnap majd megkapod.

— Jaj! Nem! Nem! — üvöltöttem.

— Hadd maradjon nála — kiáltotta be a papa —, legalább egy kis béke lesz a házban.

Mama mély sóhajtások közepette kivonult a szobából, én meg zseblámpámmal a takaró alá bújtam; olyan klassz volt ez így, el sem tudjátok képzelni. Aztán elaludtam.

Amikor a mama reggel felébresztett a lámpa az ágy alatt hevert, kiégett, nem világított többé. Az elem biztosan kimerült, s nem tudjuk pótolni.

— Jobb is így! — jelentette ki a mama. — Menj mosakodni, Nicolas!

Reggelizés közben a papa így oktatott.

— Hallgass ide, Nicolas! Hagyd abba a szipákolást! Mi ebből a tanulság? Olyasmit vettél a tőlem kapott pénzen, amire egyáltalán nem volt szükséged, és azonnal tönkre is tetted. Ezentúl ügyesebb légy!

Ma este a papa és a mama megtudják majd, hogy mennyire ügyes lettem. Az iskolában sikerült elcserélnem az elromlott zseblámpámat Rufus rulettjének remek sípjára, amely kifogástalanul működik.

Franciából fordította: Kerékgyártó Erzsébet

Gaál Alma rajza

Dénes György versei

Mi van a padláson?

— Áron!
Mi van a padláson?

Mi volna.
Szalonna.

— Van ott más is.
— Két veres nadrág is.

— Mi van még, Áron?
— Három vég vászon.

— Hát még?
— Játék.
Mamóka hajas babája.
Apóka réztrombitája.

— Van ott más is.
— Kávédaráló, rézmozsár is.
No meg dédmami szátvája,
orsója, rokkája.

— Mi van még?
— Egy rozsdás biciklikerék.
A szarufára akasztva
pár csizma, mellette koszorú hagyma.

— Hát még?
— Árnyék.
S a szelemenfán szőröslábú pókok
szövik a hálót.

Mondóka

Tó tükrében
pici nap,
felhő rajta
a kalap,
ha leveszi
kalapját,
a kis tavon
szaladj át.

Ha átszaladsz,
odaát
megleled a
kányafát,
kányafának
alatta,
arany fűben
a labda.

Kelemen Sándor: Fennhéjázó tornazsák

A városra boruló felhő mind lejjebb ereszkedett, majd — éppen ebéd után — apró, ritkás pelyhecskékben elkezdett pilinkélni a hó.

Nincs ennél vidámabb látvány!

Mikinek aznap uszodába kellett mennie. A testvére, Méri (Elemér) ezért már fél négykor elkérte a napköziből. Lekísérte a közértig, s ráirányítva a hazavivő útra, elbocsátotta.

— Nyomás, pajtikám! — biztatta. — Húzd meg a lépést!

Mint látni fogjuk, a testvéri biztatásnak ezúttal nem lett foganatja. Akkorra ugyanis a játékosan alábillegő hópelyhek vékony fehér lepellel borították be mindent — az utcát, a kerteket, a házakat. A világ, levetve fakó, koszos gúnyáját, tisztába öltözött. Makulátlan gyönyörűbe! A fiú, akinek mindez a szeme előtt játszódott le, úgy érezte, földöntúli varázslat tanúja lett.

Csend volt. Az úttest közepén, ahol a fiú haladt, egyetlen keréknyom, egyetlen lábnyom, de még csak egy madár lépte sem látszott. Érintetlen hómező!

Miki fejében felvillant a gondolat: itt még senki emberfia nem járt eddig. Ő az első! A felfedező! Visszapillantott a csizmája nyomára, s büszkeség töltött el a szívét. Nem lehetett kétséges, hogy aki majd arra jön, mind az ő nyomait követi. Izmait megfeszítve, fejét leszegve, testét kissé előre döntve haladt tovább, mint a megrakott szánokat vonszoló sarkutazók. Annyira beleélte magát az irdatlan jégmezők világába, hogy már hallani vélte a sarki vihar bömbölését. Csak bömböljön, akár bele is szakadhat, ő nem hátrál meg. Semmi akadály nem állhatja útját.

Alighogy elmerült eme jóleső érzésben, kusza, csúf nyomok jelentek meg a lába alá simuló fehér hószőnyegen. Nem is nyomok — valami otromba turkálás. Megtorpant. Ki tehette?

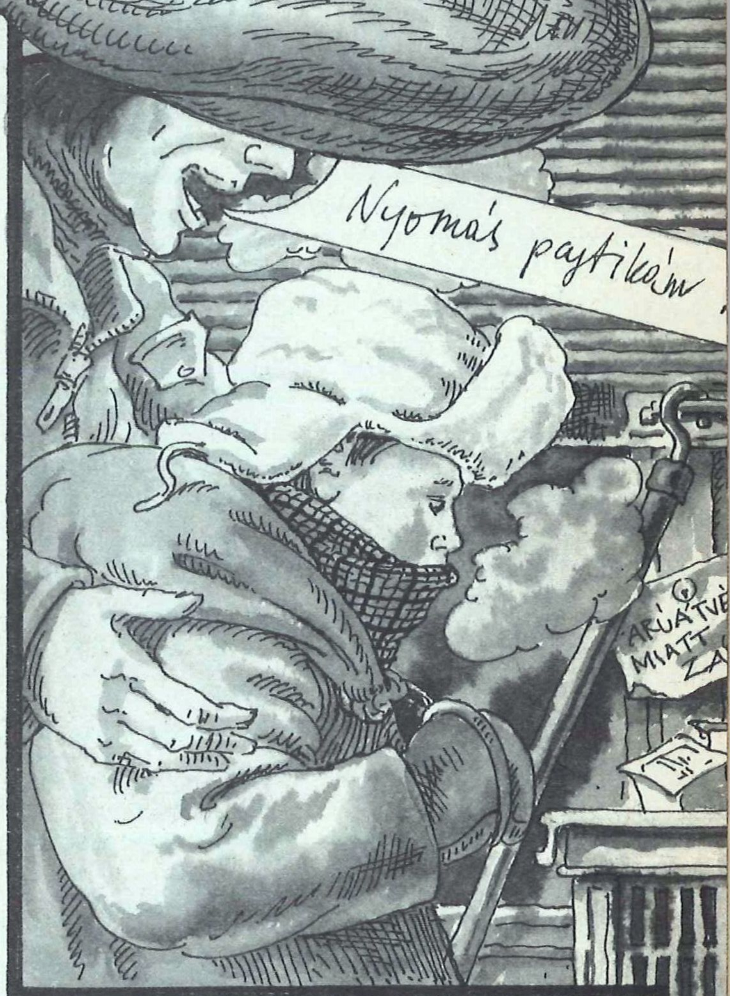
Kiegyenesedett, s már látta is a tettest. Budai Peti volt, vagy húsz méterrel előtte. Érdeklődéssel figyelte, mit művel. Mert furcsa dolgot művelt.

Éppúgy az úttest közepén állt, mint ő. Rövid erőgyűjtő várakozás után megforgatta függőlegesen a jobbjában lógó tornazsákot, s a megfelelő pillanatban elengedve, elhajította. Aztán utánabaktatott, s kezdte elölről a műveletet.

Mikinek az első dobásra megtetszett a dolog, s mivel nála is ott volt a tornazsák, semmi nem gátolta, hogy beszálljon a játékba. Fürge léptekkel utolérte Petit.

Ki dobja messzebbre a zsákot?

Fűtötte Mikit a becsvágy, hogy túldobja barátját, mert

Peti, bár éppen akkora, mint ő, de idősebb egy évvel, azaz már másodikos. Ám a remélt diadal elmaradt. Nemhogy elsőre, de még harmadjára sem sikerült győznie. Peti zsákja egy-két arasszal mindig messzebbre repült.

A negyedik menetet Miki döntő összecsapásnak tekintette. Ledobta hátáról a táskát, hogy ne akadályozza a mozgásban, majd a dzsekijét is levetette. Peti természetesen ugyanúgy cselekedett, hogy a feltételek azonosak legyenek.

Miki volt az első dobó. Már készülődött a zsák megforgatásához, amikor észrevett az út szélén egy jókora kavicsdombot.

— Arról dobunk! — ajánlotta. — Oké?

— Oké! — egyezett bele Peti.

Miki felkapaszkodott a kavicsdomb tetejére. Körülnézett, mint a hadvezér a döntő rohamra szólító parancs kiadása előtt, mélyeket lélegzett, majd néhány himbálás után, minden erejét összeszedve, nyújtott karral megforgatta a zsákot, s egy idétlen rikkantással útjára engedte. Akkora lendületet adott a dobásnak, hogy kibillent tőle az egyensúlyából, s gurulva hagyta ott a kavicsdombot. Emiatt nem is tudta nyomon követni a tornazsák röptét.

Még le sem ért a dombról, ujjongó üvöltés zengte be az utcát.

— Hu-u-hu, hu-u-u!!!

Feltápászkodás közben előbb az ugrálva hadonászó Petire pillantott. Minek örül ez? — villant át agyán a gyanakvás. A következő pillanatban már ő is látta.

Megdöbbentő látvány volt!

Tornazsákja enyhén himbálózva, fönt lógott a fán. Majdnem a tetején.

Miki csodálkozva bámulta. Hogy került oda, amikor ő előre dobta? Nem tudta felfogni. Valójában nevetni kellett volna, mert nagyon mulatságos volt a fa tetején libegő tornazsák, de nevetni sem tudott, mert az ámulattól teljesen megbénult.

— Az anyját! — sóhajtotta.

Magukhoz térve hozzáláttak a tornazsák visszaszerzéséhez. Mivel a fa megmászását eleve reménytelen vállalkozásnak tartották, úgy döntöttek, hogy ledobálják a zsákot. Köveket gyűjtöttek, s elkezdték buzgón hajigálni. Egyszer-egyszer sikerült is eltalálniuk a célpontot, ám annak meg se kottyant, billent egyet, de jól látták a fiúk, hogy eszében sincs leesni. Már fogyott a reményük, amikor megjelent az utca elején egy tűzifával púposra megrakott teherautó.

Miki, aki egyébként is híres volt találékonyságáról, a szorult helyzetben merészen kiállt az úttest közepére és heves integetéssel megállította a teherautót.

— Bácsi, kérem, fönt akadt a tornazsákom! — mutatta a kocsi kabinjából kihajoló vezetőnek.

— Na és? — kérdezte az ember türelmetlenül.

— Le kellene valahogy venni — fogalmazta meg a feladatot Miki.

A vezető ettől sem lett barátságosabb.

— Másszak föl érte? — kérdezte morcosan, s a gyerek már arra gondolt, hogy becsapja tüstént az ajtót és továbbhajt. Ehelyett azonban a vezető hátrakiáltott a társának.

— Jóska! Le tudod szedni?

A Jóskának nevezett ember a kocsi végében levő mérlegen ült. Felnézett a fára, s anélkül hogy megmozdult volna, visszakiáltott.

— Nem!

A vezető, Mikire pillantva, feltolta homlokára a sapkáját.

— Na, látod!

Ám Miki még nem adta fel. Utolsó kísérletként, könyörgésre fogta a dolgot.

— Tessék segíteni!

Rövid habozás után a vezető megrántotta vállát, s az arca egészen sötét lett.

— Van neked apukád?

A kérdéstől Miki gyomra erősen remegni kezdett.

Apu! — rebegte hangtalanul. Felpillantott az égre. Úgy érezte, a vészmadár suhogtatja a szárnyait felette.

Mikinek mindig sietnie kellett. Ám nem egyformán, mert voltak közönséges napok, és voltak úszós napok. Ez utóbbi napokon pedig nem úgy kellett sietnie, mint máskor, hanem különösen. A különös sietés azt jelentette, hogy gyors léptekkel és — főként! — megállás nélkül igyekszik haza. Ilyenkor apu már felöltözve várja, és azonnal indulnak az uszodába, mert csak így érnek oda időben.

— Jajj! — nyögött kínjában a gyerek. Hogyan igyekezzen most rohanvást haza, amikor a tornazsákja fönt van a fán?! Hagyja itt?

Újból tüzelni kezdte — most már kétségbeesett dühvel — a keze ügyébe eső kövekkel a tornazsákját. Közben így szitkozódott:

— Te rohadék!... Te nyomorult!... Te átok!

A Csatának Méri és Jenci megjelenése vetett véget.

— Mi az, öcsi — viccelődött Méri, mert szerfölött komikusnak ítélte a helyzetet —, megtanítottad fára mászni?

Mikinek ez már sok volt. Csaknem kibuggyantak a könnyei. Egyébként is tudta, hogy Mérire most nem számíthat, csakis Jenci segíthet rajta.

— Kuss! — vicsorított a bátyjára. — Te mindig csak a bajt tetézed!

Jenci, mit sem törődve a két testvér szópárbajával, átvette a parancsnokságot. Látta, hogy a tornazsák kötője — több ágból sodort piros műanyag zsinór — rá van tekeredve a fa ágára. Ledobálni tehát nem lehet. Ezért szétküldte a gárdát a környező házakba, hogy hajtsanak fel egy jó hosszú dióverő botot. Kettőt is sikerült szerezniük, de mivel Jenci a hosszabbikkal sem érte el a zsákot, kénytelen volt felmászni a fára, hogy hozzáférjen. Mindössze háromszor kellett megpiszkálnia a zsinórt, s a tornazsák érett gyümölcsként hullott alá.

Diadalüvöltés nyugtázta a sikert.

Ennek elültével Miki ünnepélyes léptekkel odament a tehetetlenül heverő tornazsákhoz s belerúgott jobbal egy hatalmasat.

— Még rugdalod is! — csattant a túloldalról egy megdöbbentően ismerős hang.

Mikinek még a lélegzete is elállt.

— Te vagy az, apu! — hebegte ámuldozva, de volt a hangjában egy kis szemrehányás is. Mintha azt kérdezte volna: mit keresel te itt?

Mit keresett? A fiát kereste! Mivel nem volt otthon, amikor otthon kellett volna lennie.

— Siessünk! — tüstént kedett hirtelen a fiú, s felkapva a tornazsákját, az apja mellé csapódott.

— Az edzésnek már lőttek! — jelentette ki az apa, majd az órájára nézve hozzátette: — A többiek éppen most szállnak a vízbe.

Felvidéki András rajza

Miki egy ideje már érezte, hogy a dolog így fog végződni, de a kegyetlen tény most mégis nagyon letörte. Mert végtelenül szerette az úszást. Boldogtalan volt, amikor az edzés végén kivezényelték a medencéből. Leszegett fejjel haladt apja mellett, kurta válaszokat adva a feltett kérdésekre. Végezetül, már a házuk kapujában a következőket kellett hallania:

— Ez volt az utolsó dobásod!... Én rohangálok, mint az őrült, a fiatalúr pedig eközben azon mesterkedik, hogyan tehetné tönkre vadonatúj tornazsákját... Még egy ilyen eset, és vége az úszásnak! Mindörökre! Megjegyezted?

— Meg! — bólintott a gyerek komoran.

Valóban megjegyezte. Olyannyira, hogy aznap már ki sem ment a fejéből. Egyetlen pillanatra sem. S ettől nyomasztóan kedvetlen volt. Egyre azon töprengett, miképpen került ebbe a siralmas és megalázó helyzetbe. Ki a hibás a történtekért? Kit terhel a felelősség? Ádázul nyomozta a tettest, aki csúfot űzött vele. Eközben gondolatai mindegyre a tornazsák köré fonódtak. Mert nyilvánvaló, hogy ha a zsák a döntő dobásnál előre repül, amerre dobta, és nem föl a magasba, akkor semmi baj. Dehát miért szállt fölfelé? Mi ütött belé? Ezért tartja most az apja kétbalkezesnek és megbízhatatlannak, sőt még semmirekellőnek is.

Átkozott tornazsák! Elvetemült! Nyomorult!

Még lefekvés után is forrongott benne a gyűlölet a tornazsák iránt, s képtelen volt elaludni. Anyukája meglepetten nézett rá, amikor bement leoltani a kis villanyt. Gombóccá kuporodva pislogott ki a paplan alól. A szeme nedvesen fénylett.

(Befejezését a 16. oldalon olvashatjátok)

40

„Aranyszakasztó! Dunatáj!
Hazám, dús föld, mi lesz veled?
Úgy zúg öledben a világ,
mint hajdan pannon tengered!"

Takáts Gyula: Házam, világom, hazám
című verséből

Egy ősi város arcai

A Margit-vonal erődítményétől a mai Alba Regiáig

Székesfehérvár alapjait még Géza fejedelem vetette meg. Az ő hatalomra jutásától, 972-től számítják az alapítás idejét. A város 1972-ben ünnepelte ezeréves fennállását. Alba Regiának is nevezték. A jelentés magyar megfelelője: Székesfehérvár. I. István korában a várost már fallal övezték, kiváltságokkal ruházták fel. Az első székesegyházat, királyi palotát is ekkor építették. Fél évezreden át itt koronázták a királyokat és temették az uralkodóház tagjait.

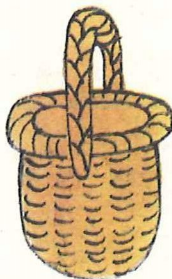
1543 után, a török időkben elpusztult a régi város. Mai képét Mária Terézia korának barokk építkezései és a későbbi klasszicista időszak teremtette meg. A régi, híres iskolákat is újjáépítették. Itt tanult és dolgozott Ányos Pál, Virág Benedek, Vörösmarty Mihály, Vajda János, Ybl Miklós.

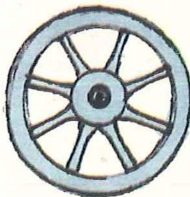
Az ősi város Északkelet-Dunántúl központja. Félúton Budapest és a Balaton, a főváros és a Bakony-vidék között. 1945 januárjától márciusáig itt alakult ki a felszabadító hadműveletek legnehezebb frontszakasza. A németek 1944 őszén védőövekkel vették körül a várost, és az úgynevezett Margit-vonal erődítményévé tették. A Margit-vonal a régi balatoni műút mentén húzódott. Ilja Markin szovjet író, a dunántúli harcok krónikása Székesfehérvárt a „megpróbáltatások városá"-nak nevezte.

A szovjet csapatok decemberben háromnapos, rettentő küzdelem után benyomultak a városba. A repülőtéren 22-én este a szovjetek 54 darab új Messerschmitt—109 típusú repülőgépet zsákmányoltak. Hitler a Margit-vonal elvesztése miatt leváltotta Hans Friessner vezérezredest és a „Dél" hadseregcsoport parancsnokává Wöhler gyalogsági tábornokot nevezte ki. Karácsony tájékán egy időre nyugalom honolt a városban. Január 7-től azonban ismét egyre közelebbről lehetett hallani az ágyúzást a Vértes felől. Egyhetes csatazaj, majd ismét csend. Egészen 18-ig. Ekkor kezdődött a németek harmadik ellentámadása a Budapesten bekerített csapatok felmentésére. A harcok Székesfehérvár körzetéből indultak. A hitleristák magát a várost is támadták. A szovjet csapatok négynapos, kemény harc után kiürítették Fehérvárt, és visszahúzódtak a várost északkelet felől övező dombokra.

A front csaknem két hónapra megállt. A németek a lakóházak és középületek között árokrendszereket létesítettek, az északi és keleti kijáratokat három sorból álló harckocsiakadályokkal látták el, az utakra aknamezőket telepítettek.

A szovjet támadás március 16-án délután kezdődött.

A várost három napig tartó utcai harcokban a 4. gárdahadsereg csapatai szabadították fel március 23-án. Székesfehérvár épületeinek több mint a fele megsemmisült vagy megsérült. Egész utcasorok dőltek romba.

A mai Székesfehérvár arcán szinte nyoma sem látszik az egykori szenvedésnek. A városközpontban újjávarázsolt régi épületek, hangulatos, patinás utcák, árnyas parkok, a külső területeken meg vadonatúj lakónegyedek, fejlődő új városrészek nyújtóznak békésen a kertvárosi utcák tőszomszédságában. És mindenütt virágok: kertekben, tereken, ablakokban.

A Hétvezér téri általános iskola is új. Udvarán öreg fák, délre néző tágas teraszáról, ahová az osztálytermekből szünetekben ki lehet sétálni, régi villák kertjeire látni. A jól tervezett, szép, új épület, a sok fiatal tanár és az egy mű-

A Mezőföld, amely az Alföld dunántúli folytatása, a második világháború alatt csatatérré vált. A támadások és ellentámadások, a front hullámzása 1944 december elejétől március végéig csaknem szünet nélkül tartott. Decemberben a Mezőföld felszabadult, januárban a németek ismét megkaparintották. Februárban újból a szovjet csapatoké, márciusban pedig megindult az a páncélostámadás, amely a háború utolsó, nagy, német támadó hadművelete volt. A szovjet hadsereg március végére szabadította fel végleg ezt a vidéket. A küzdelem középpontjában Székesfehérvár állt.

szakban tanuló 850 gyerek maga a jelen. Számukra már a közelmúlt is történelem, hát még a régebbi. Azt valamennyiüknek tanulniuk kell. Együtt. Ezért is határozták el Horgósné Göde Andrea csapatvezetővel, hogy türelmesen, alaposan ismerkednek meg vele. Nem markolnak sokat egyszerre. Tavaly március 15-re a városban még ma is fellelhető, a XVIII. században virágzó kismesterségek nyomába eredtek. Történetükkel igyekeztek megismerkedni, s kutatásaik eredményeit be is mutatták. Tudja meg mindenki, hogyan dolgozott, milyen eszközöket használt, mit remekelt a régi pék, a patkolókovács, a kosárfonó, a kerékgyártó, a mézeskalácsos, a fazekas, a kalapos, az aranyműves, a szíjgyártó, a szűcs, a bognár, a kerékgyártó, a posztós, a rézműves vagy éppen a szűrszabó. A munka sok-sok örömöt szerzett a kisdobosoknak és úttörőknek. A mesterségek felsorolását egy útikönyvben találták meg. Majd a rajok megosztoztak a mesterségeken. Mindegyiküknek jutott egy. Izgalmas feladat volt bekopogtatni az öreg mesterekhez és megtudakolni, mire való a sok-sok különös szerszám. A mesterek szívesen beszéltek munkájukról, örömmel mutatták meg az ősi fogásokat, tanítgatták a gyerekeket. És szinte valamennyien arról győzték meg a kicsiket, hogy az ő mesterségük a legszebb mesterség. Akkor is, ha néha nagyon nehéz és akkor is, ha sokszor nem adott elég kenyeret a vele bajlódónak. Vagyis kiderült, hogy minden régi mester igen-igen szereti a munkáját, azért is nem fáradt bele mostanáig.

A fehérvári pamut-textil művek helyén a XVIII. században például kékfestőműhely üzemelt. A fehérvári kalapos meg nemcsak mesterségére, hanem a hozzá való hűségére is büszke. Arra, hogy ő az „utolsó".

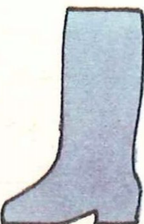
Az iskolában március 15. a Hétvezér napja. A hét vezér vérszerződését ábrázoló nagy olajképet, Szakál Antal tanár alkotását az ünnepség kezdetén, 1984. március 15-én leplezték le az iskola aulájában. E nap egyben a három tavasz ünnepének kezdete, mozgalmi nap és a város felszabadulásának, március 23-nak is előkészülete. Ünnepi rajfoglalkozásokkal kezdődik. A kisdobosok szülőket, nagyszülőket hívnak meg ilyenkor, hogy élőszóban hallják Székesfehérvár második világháborús szenvedéseit és felszabadulásának igaz krónikáját.

Majd kezdődik a játék, a vásári nyüzsgés. Igen, valódi vásárt rendeznek a napközis csoportok munkáiból és népművészeti kerámiákból. A vásár az aulában kavarog. A gyerekek másik csoportja a tornateremben ügyességi versenyeken izgul, töri magát. A harmadik csoport a gondosan válogatott képek, tablók kiállítását ismeri meg. A negyedik társaság ezalatt a szabadságharc emlékére és tiszteletére 1848 méteres futóversenyen szaporázza, ahogy a lába bírja.

A csoportok egész nap váltják egymást, cserélődnek, így senki nem reked kívül és mégsem túl nagy a tolongás.

Az iskola életének e jeles napját mindig nagyon várják a gyerekek. A kismesterségeket bemutató gyűjtemény tavaly óta járja a megyét, márciusra talán visszakerül az iskolába. Ha nem, akkor sem maradnak üresek a paravánok. A felszabadulás 40. évfordulója tiszteletére a gyerekek hazánk egy-egy megyéjének bemutatására vállalkoztak: vagy természeti adottságait, tájait vagy népművészetét, hagyományait, népi játékait ismerik meg és gyűjtik csokorba a többiek kedvéért. A kisdobosok Fejér megyében maradnak. Helybéli felfedezéseiket mutatják be. Szeptember óta dolgoznak. Nem titkolják, valamennyien nagy érdeklődésre, sikerre számítanak a mozgalmi napon.

Józsa Teréz

TÉL FÜRKÉSZ

Gyárfás Endre
Téli örömök

Hó ha hó!
Hull a hó!
Hógolyózni
volna jó!

Szél süvít?
Vedd a sít:
hegyen-völgyön
átröpít.

Majd ha fagy
s fürge vagy:
menj a jégre,
fuss, szaladj!

Hull a hó, csendes az
erdő. De csitt, csende-
sen! Valakik jártak
már erre! Találjátok k
kiknek a nyomait őrzi
a hó!

Gyűjtsetek törte
neteket, mesék
rólunk!

1.

2.

3.

4.

Görög Júlia rajza

(*Folytatás a 11. oldalról*)

— Még nem alszol? — csodálkozott anyukája, s odaguggolt mellé.

Miki hosszú hallgatás után remegő hangon ezt mondta:

— Anyu, csinálj nekem egy másik tornazsákot!

— Mért kell másik?

— Mert ez rossz! Vacak! — válaszolta a fiú, szinte vádlón.

Anyukáját kellemetlenül érintette a tornazsák becsmérlése. Ugyanis ő maga készítette, nem kis buzgalommal, s hímezett rá színes fonálból egy szép kis mókust is.

— Eddig azt hittem, szereted — szólt békítőn.

— Nem szeretem! sohase szerettem! — vágta rá Miki! — Utálom!

Anyut meglepte a fiú szavaiból áradó heves indulat.

— Utálod?!... Pedig milyen szép mókuska van rajta!

Mikinek felcsillant a szeme, mint a kártyásnak, amikor jó lapot kap.

— Pont azért utálom! A mókuska miatt! — mondta, holott addig meg sem fordult a fejében, hogy a mókuskának valami köze lehet a tornazsák viselkedéséhez. Belekapaszkodott a hirtelen jött ötletbe, s folytatta: — Attól olyan...

Valami nagyon meggyőzőt akart mondani, hogy anyu egy szikrányit se kételkedhessen többé.

— Milyen? — biztatta anyu kíváncsian.

— Olyan... Fennhéjázó! — vágta ki némi keresgélés után a pontosnak vélt jelzőt a fiú.

Meg is lett a hatása.

— Fennhéjázó!?... A tornazsák?!... Mert egy mókuska van ráhímezve!? — ámuldozott anyukája.

— Igen! Fennhéjázó!

Harciasan felült a fiú, s látszott rajta, hogy álláspontja mellett a végsőkig kész kitartani.

Anyukája ekkor cseles hadműveletbe kezdett.

— Szóval, szerinted a tornazsák azért repült fel a fára, mert fennhéjázó? — kérdezte tárgyszerűen.

— Igen! Azért! — állította határozottan a fiú.

— Én viszont azt gondolom, hogy rossz irányba dobtad. Nem előre, hanem fölfelé — jegyezte meg anyukája.

Miki összehúzta a szemét, s hátracsúszott a falig.

— Te is azt hiszed, hogy kétbalkezes vagyok!? — sziszegte fenyegetőn.

— Dehogy hiszem! — tiltakozott anyukája. — Te nagyon ügyes fiú vagy, de sajnos az a dobásod nem sikerült. Ilyesmi mással is előfordul.

— De sikerült! Tudd meg, hogy sikerült! — lendült támadásba a fiú. — Nagyon is jól sikerült! Akkora nagyra sikerült, hogyha előre száll, legalább egy méterrel legyőzöm Petit.

Anyukája még ezek után sem vonult vissza.

— Eddig úgy tudtam, hogy a tornazsák arrafelé repül, amerre dobják — mondta elgondolkodva.

— Az enyém nem! — szögezte le Miki. — Azért kell egy másik!... Egy olyan, mint Petié! Az sohse repül fölfelé!

Hosszú, töprengő szünet következett, miközben Miki laposakat pislogva, visszafeküdt a párnájára.

— És ha lebontanám a mókuskát? — ajánlotta csendesen anyu. — Akkor talán nem lenne ilyen fennhéjázó... Mi a véleményed, lebontsam?

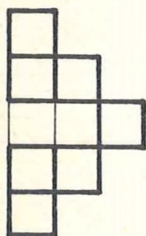
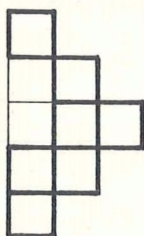
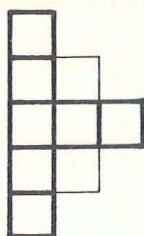
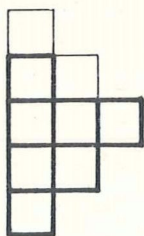
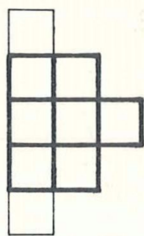
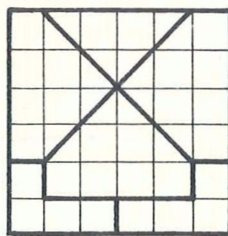
Miki sokáig latolgatta a dolgot, de aztán elsimultak a vonásai, s megbékélten bólintott.

Kártyanaptárgyűjtőknek üzenjük!

Ez idén is küldünk kártyanaptárt mindazoknak, akik válaszborítékot is küldenek megcímezve és felbélyegezve!

Rejtvényfejtők figyelem!

Az októberi fejtörők helyes megfejtése: Keresztrejtvény: Szüretelünk. **Szőlő:** Több nap, mint kolbász. **Gyufarejtvény, Összerakó, Bűvös négyzet** megfejtése rajzban:

16	2	12
6	10	14
8	18	4

Ötvenforintos könyvutalványt nyertek: Ált. Iskola „Vízipók" őrs, Pécs. **Ábrahám Orsolya,** Budapest. **Antos József,** Tornyópuszta. **Arató Adrián,** Tamási. **Bálint Ágnes,** Dunaharaszti. **Bárány Anna,** Gelej. **Blázsik Tünde,** Csongrád. **Beck Rita,** Pápa. **Bertalan Beáta,** Jászladány. **Binder Balázs,** Tengelic. **Bursits Géza,** Hegyhátszentjakab. **Császár Ferenc,** Takácsi. **Cservenák Bernadett,** Vámosmikola. **Daróczi Dénes,** Miskolc. **Dienes Viktória,** Kisvárda. **Donáth Levente,** Hajdúszoboszló. **Dobi Brigitta,** Békés. **Dobozi Adrienne,** Esztergom. **Dudás Mónika,** Budapest. **Egyed Szilárd,** Balatonszentgyörgy. **Fehérvári Ágnes,** Budapest. **Hazuk Károly,** Budapest. **Hanol Marianna,** Paks. **Horváth Andrea,** Veszprém. **Illés Szilárd,** Sárvár. **Kiss Brigitta,** Szolnok. **Kiss Ágnes,** Orosháza. **Kisgyörgy Judit,** Budapest. **Kiltau Krisztina,** Tengelic. **Korányi Krisztina,** Pányok. **Kun Erzsébet,** Kocs. **Laki Hajni,** Felsőjánosfa. **Lázár László,** Jászladány. **Mák Zoltán,** Vaskút. **Meszlényi Andrea,** Ács. **Móri Anita,** Kaba. **Móricz Dániel,** Budapest. **Nagy Imola,** Budapest. **Németh Tamás,** Győr. **Nép László,** Kecskemét. **Oláh Katalin,** Medgyesegyháza. **Pirger István,** Dunaföldvár. **Prech Nikoletta,** Tarján. **Rábai Tibor,** Békés. **Szabó Marianna,** Nyírbogdány. **Szőke Péter,** Szeged. **Tamás Zsolt,** Felsőjánosfa. **Tóth Gábor,** Pécs. **Tomka Zsuzsanna,** Somoskőújfalu. **Vaszkun Attila,** Szerencs.

Dallos Jenő: Jenci síel

Én vagyok a Jenci! Velem minden furcsaság megszokott történni! A multkor is...

Karácsonyra sílécet kaptam.

Amíg fölhúztam az egyik sílécet, a másik elment...

A Jocónak a barátomnak is mindig megszökött az egyik síléce.

Gondoltunk egy merészet...

...és nagyon jót síeltünk...

Dobra verjük

Múltunk és jelenünk. Ezt a címet kapta a kisújszállási városi úttörőelnökség pályázata. Kisdobosok, úttörők és közösségek vehetnek részt benne írásaikkal, Kisújszállás fejlődését bemutató fényképekkel, de küldhetnek albumokat és dokumentumgyűjteményeket is. A felszabadulásunk 40. évfordulójának tiszteletére meghirdetett pályázatra a munkák beküldésének határideje 1985. március 10.

A szünetben. Minden diák tudja, hogy a szünetben, az órák közötti, lélegzetnyi kis időben, s az egyre gyorsabban röppenő téli, tavaszi, nyári szünetben történnek a legizgalmasabb dolgok — már, ha az ember iskolás. Az úttörővasút most, télen vakációzik, de azért az sem alszik téli álmot. Szünet nélkül tesznek-vesznek körülötte, pedig a nyári csúcsforgalom idején is folyamatos volt a felújítás, csinosítás, pályakarbantartás. Most, a téli hónapokban jó néhány váltóját cserélik ki a budapesti úttörővasútnak és elkezdik a Hűvösvölgy állomás felújítását.

Egy-két Hófehérke. A nyíregyházi 2. számú gyakorlóiskolában néhány Hófehérkével és más mese- illetve bábfigurával ajándékozták meg a tanévkezdő elsősöket. A kedves ajándékokat az iskola kerámia szakkörének tagjai készítették agyagból. Jóllehet letört azóta az orra néhány Csipkerózsikának, tán a kardja is odalett egynéhány agyag vitéznek. De töretlen, csorbítatlan a figyelem, a szeretet, amely az elsősöket az ajándékozás első szeptemberi napja óta kíséri.

Életünk. Nyírbogát új iskolaújságja viseli ezt a címet. Szerkesztői között a gyerekeken kívül tanárok, szülők is akadnak. Így aztán természetes, hogy a lap hasábjain nem csupán az iskolai élet hanem a község hétköznapjainak és ünnepnapjainak eseményei is megjelennek.

Városi gyermekkar. A szekszárdi úttörőházban megalakult a városi gyermekénekkar. Karnagy: Ságvári Ágnes. A város különböző iskoláiból verbuválódott 120 gyermek munkáját a Volán 11. számú Vállalat szakszervezeti bizottsága ötezer forinttal támogatja — kezdésként, amint mondták.

Ki tud többet? No, nem úgy általában, hanem a 650 esztendős régi, szép városban a Mátra alján, Gyöngyösön. És ugyan miről, ha nem Gyöngyösről? A felszabadulás 40. évfordulója tiszteletére hirdetett vetélkedősorozatot a gyöngyösi úttörőház szervezte. A ház eddigi jó munkájáért megkapta az Országos Béketanács Elismerő Oklevelét. Gratulálunk.

Alma-torta. Nem recept következik. Azaz mégis: hogyan lesz az almából torta Tiszavasvári községben? A falu úttörőcsapata társadalmi munkaakciót szervezett Egy nap a csapatért címmel. Almaszedésre vállalkoztak a Tiszalöki Állami Gazdaság almáskertjében. Minden raj részt vett a munkában. Amit leszedtek, gondosan ládákba rakták és megmérték. A győztes jutalma lett a torta. Csokitorta — almából.

Síverseny. E havi mellékletünkön dobókockás társasjátékot találtok. Három, legfeljebb négy gyerek játszhatja. Ha nincs más társasjátékból bábutok, akkor annyi különböző gombbal játsszátok, ahányan vagytok. Egy dobókocka is kell a játékhoz.
Aki **4**-esre ér, tovább mehet **7**-re — **8**-as kimarad egy dobásból — **11**-ről előresiklik az újonnan dobott számra — **15** visszamegy **13**-ra — **20** kimarad egy dobásból — **24** felvonóval eljut **42**-re — **26**-ról visszamegy **23**-ra — **29** kétszer dobhat s annyit halad előre — **32** visszamegy **30**-ra — **35** előremegy **38**-ra — **37** tévesen elviszi a felvonó **17**-re — **40**-ről **43**-ra siklik — **44**-ről **46**-ra jut — **48**-ról visszamegy **41**-re. — A győztes **50**-en célba ér.

Tóth Éva

Hónapok

Jégen csúszó január,
fagyot fújó február,
morcos-borzos március,
ágzöldítő április,
mezőn járó május,
jó tanuló június,
játszópajtás július,
aranyalma augusztus,
szüretelő szeptember,
orrát törlő október,
nagyothalló november,
didergő december.

 őrsünk elhatározta, hogy t épít.
Kap jött a nagy ! A patak nál kezdtük el a munkát.

Kis t addig hempergettünk, amíg nagy lett. Egy t a tetejére tettünk, abba tűztük a t, mint ot. A persze volt. is jutott neki. Ekkor érkezett a hírrel: az udvarán építő verseny lesz.

Ügyesen föltettük egy .
Csakhogy kímélni akartuk az erőnket. Megkértük bácsit, aki épp arra járt, hadd kössük az jához a t. Megengedte.

Az előtt már csak a , a és volt a ? n. Mi történhetett?
Hát az, hogy az jából kiáramló meleg gáz elolvasztotta a t.

Írta Gyárfás Endre, rajzolta Koltai Éva

Bacskovszky Anett
munkája,
Kazincbarcika

Postafiók 100

Hosszasan törtem a fejem, vajon mivel köszöntselek Benneteket, kedves levelező barátaim, és olvasóim most, 1985. január elsején, az újév alkalmából! Az egyszerű „B. Ú. É. K."-ot kevésnek éreztem. Hát, amint keresek-kutatok, nézek erre, lapozok amarra — kezembe kerül a budapesti XIII. kerületi úttörőház pályázatának egyik nyolcsoros verse. Nos, legyen ez az újévi köszöntőnk!

Virágos ablak

Besüt a nap az ablakon.
A virágok örülnek nagyon.
Cserépben szaporítom őket.
A virágok szépen nőnek.
A virágokat megöntözöm.
Egyenként mondják, hogy:
„Köszönöm". Gondozom őket naponta.
Vigyázok rájuk, mint magamra . . .

Dernóczi Anikó írta, aki azóta már úttörő. Kis versében benne van minden: aki a virágot szereti, az csak jó ember lehet, meg az, hogy aki az ablakába virágot tesz, az szereti és széppé teszi a környezetét, figyelmes, kedves, vidám. És nem kapkodó: vigyáz a virágra, a barátaira, a szép dolgokra. Örülök, hogy ilyen szépérzésű kisdobosaink és úttörőink vannak! Most pedig — ígéretem szerint — következzék egy kis „melegítő": nyári naplórészletek ebben a hideg-szép havas télidőben!

„Pályázatukra a felsőrajki (8767) Körzeti Általános Iskola Weöres Sándor negyedikes raja „eltette a nyarat télre". A legérdekesebb részleteket elküldjük a KISDOBOSnak, „kóstolgatásra!" — írta **Balázs Erzsike** őrsvezető.

„Nálunk az a szokás, hogy az első foglalkozáson mindenki felolvas a saját naplójából érdekes részeket. Így tudjuk, kivel mi történt a nyár folyamán. Közös élmény volt, hogy virággal köszöntöttük Kisfaludy Strobl Zsigmond — többek közt a gellérthegyi Szabadság szobor alkotójának — leányát. A művész születésének 100. évfordulóján szülőházánál koszorúzás és ünnepség volt".

Horváth Katalin őrsvezető.

„Július 29-től augusztus 19-ig Pötréten, apáék üzeme mellett táboroztak a Madárvédő Egyesület tagjai. A tábor vezetője engedélyezte, hogy én is segíthessek a madarak összeszedésében. Hálóval fogtuk meg, majd meggyűrűztük őket. Olyan madárral is találkoztam, mely Kubában kapott a lábára gyűrűt. Nekem is volt egy kis fecském. Őt én neveltem a táborban. Naponta 50—60 szöcskét evett meg. Délutánonként a csoport vezetőjével repülni tanítottuk. Felejthetetlen élmény volt ez a táborozás!"

Bedő Adrienn.

„Elmentünk a mamához rétest enni. Közben az unokatestvéreimmel játszottunk. Mindenkinek volt lakása, azt maga építette. Aztán születésnaposdit játszottunk és megajándékoztuk egymást elképzelt ajándékkal. Például úgy, hogy „azt a Forma-I-es kocsit, amit a múltkor az egyik újságban láttam, kék színben, fogadd szeretettel!"

Pálfy Anikó.

„Csúnya, esős napra ébredtem. Az sem vigasztalt, hogy a rádió mondta, hogy ez az eső nagyon kellett a termésnek. Elhatároztam, rendbe teszem a szobám. A könyveket leporoltam, kis füzetbe, a szerzők neve szerinti ábécé sorrendben felírtam, milyen könyvem van. Egyenként leporoltam s a polcot is letörölgettem. A szobát felporszívóztam és a vázába virágot tettem. Csodáltam Anyut, hogyan győzi a napi munkát, mert bizony én csak a saját kisszobám takarításánál is igencsak elfáradtam!"

Bakonyi Edina.

Magyar Andrea írta augusztus 17-i keltezéssel:

„A szénagyűjtés nehéz munkájában segédkeztem. Ilyenkor minden kéz sokat ér!"

A „melegítő" naplók közlését folytatjuk. Többen kérdezték, ki lett a nyertes? Ez olyan pályázat, ahol nincs első, második, sokadik díj — itt mindenki nyer. Akiknek az írását közöljük, könyvjutalmat kapnak — akik pedig elolvassák — remélem! — ötleteket!

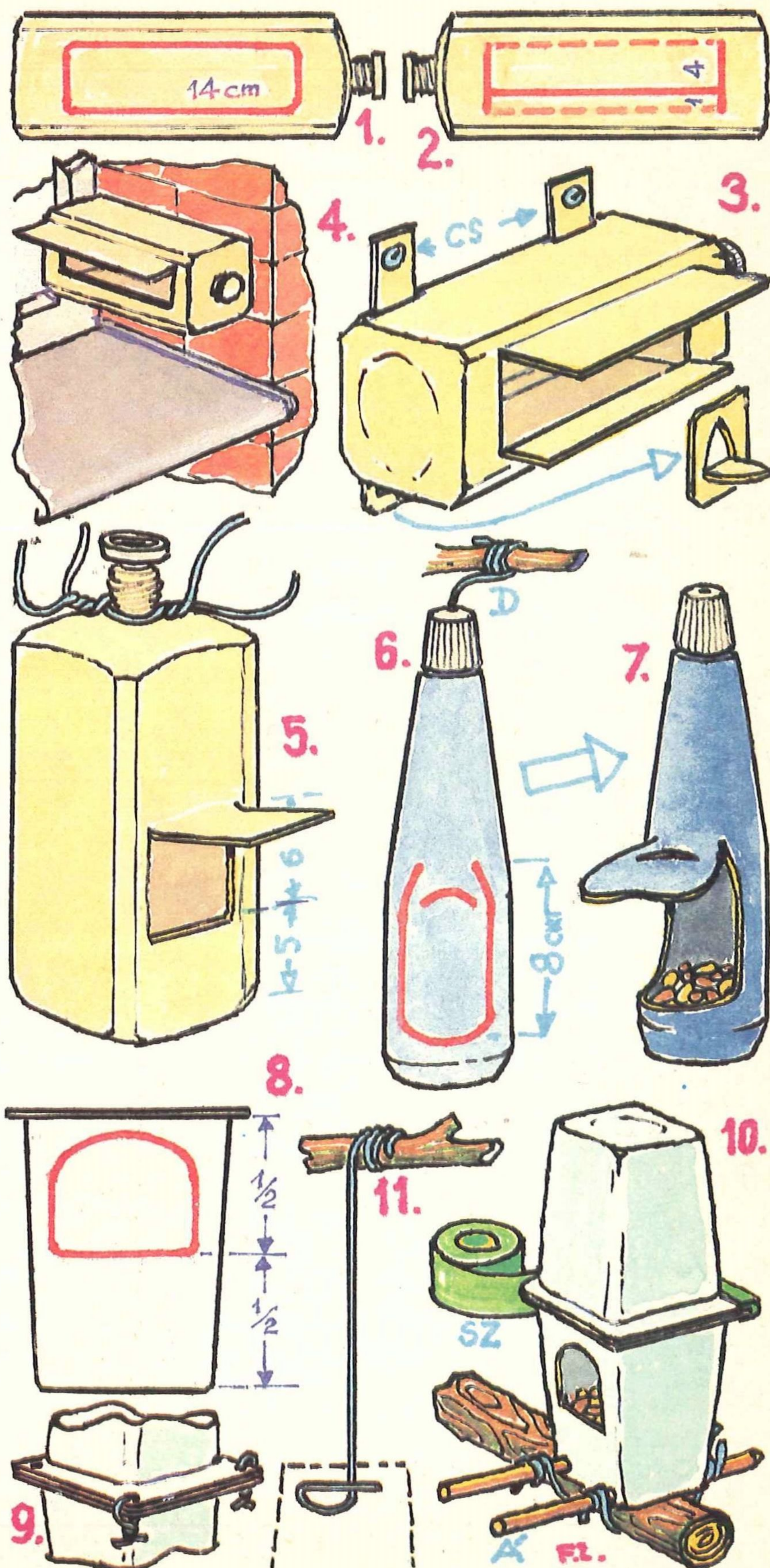
Ferkai Loránt: Etesd a fázó madarakat!

Hasznos féregpusztító énekes madaraink — amelyek itt maradnak télen is —, csak akkor bírják ki a kemény fagyokat, ha kellő táplálékhoz jutnak. Ebben nagy segítségükre lehetsz azzal, hogy rendszeresen teszel ki számukra tökmagot, szotyolát, kendermagot, avas dióbelet, szalonnát. Az etetéshez alkalmas kis „házikókat" legegyszerűbben különféle műanyag flakonokból készíthetsz.

Egy HYPO-s flakon oldalára rajzolj téglalap-formát (1.) filctollal, s vágd ki ollóval. Az ellentétes oldalra (2.) nagyon széles „H" betű formát rajzolj, s a vonal mentén vágd végig. A szaggatott vonal mentén törd fel-, illetve lefelé, s már kész is az ablaklécre rajzszegezhető etető. A hátsó nyílásra csak azért van szükség, hogy a szobából az ablakon át megleshesd látogatóidat, akik hamarosan megjelennek. Ha szükséges, a kivágott darabból két csíkot metszve (3. ábra „CS") erősítsd fel az etetőt. Ha az ablak párkánya fölé, a falra akarod tenni az etetőt (4.), akkor a hátlapját nem kell kivágnod.

Kertbe, parkba, erdő szélére alkalmasabbak a függő etetők. Az előbbi „nyersanyagból" két drótdarabbal ágra kötözheted az 5. ábrán látható nyílással ellátott etetőt. A 6. és 7. rajzunkon ultramarinás flakonból kialakított függő etetőt látsz. Kupakját csavard le, árral vagy szeggel szúrd át — esetleg gázlángon melegített drótdarabbal —, s a lyukon átdugott, karikára görbített végű dróttal („D") erősítsd egy ágra. A rajzon piros vonallal jelölt nyílást csak úgy tudod jól felfelé törni, ha a kis, íves darabkán is átvágod a flakont, nemcsak a körvonalakon.

További rajzainkon két iskolatejes, joghurtos, tejfölös flakon összeerősítésével készített etetőt látsz. Az egyiken (8.) kapuformájú nyílást vágsz, ha akarod a hó ellen ezt is fedeles kivitelben csinálhatod (lásd 5.), majd drótozással (9.) nyílásukkal egymáshoz erősíted a két pohárkát. Az összekapcsoláshoz műanyag szigetelőszalagot is használhatsz (10. ábrán „SZ"). Ha két ágdarab átszúrásával („Á") drótozod ágra az etetőt, úgy ülőfa is lesz a madarak részére. Függesztéshez a felső pohár fenekén átszúrt drótdarab (11.) kell.

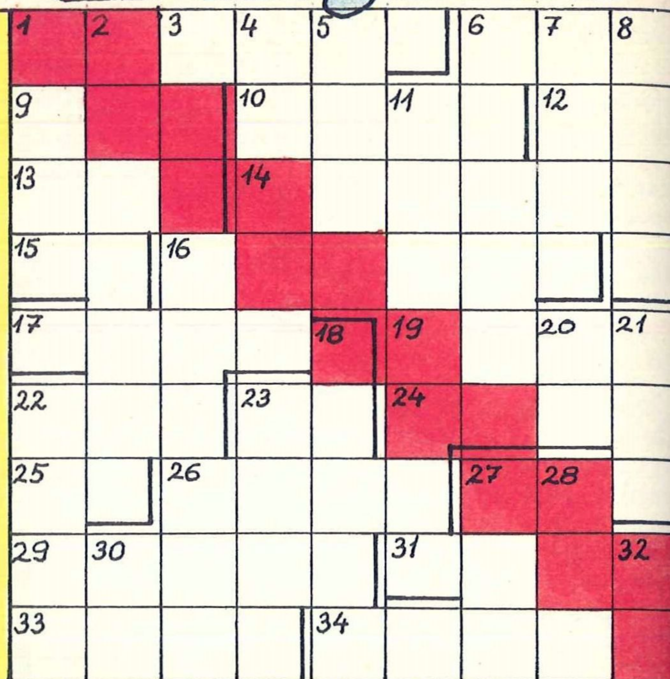

5 Januári fejtörő

Keresztrejtvény

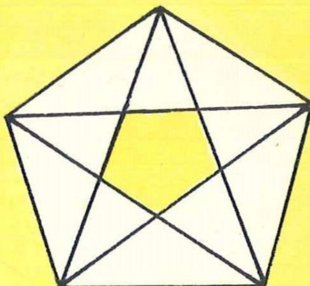
Vízszintes: 1. Többszöri használatra jogosít. 6. Gépkocsi alkatrésze. 9. Angol helyeslés. 10. Pozsgás dísznövény. 12. Állat. 13. Kémlel. 14. Disznóvágó. 15. TS. 16. Fiúnév. 17. Lárma ellentéte. 19. Hegytető. 22. Vékony deszkaszál. 23. Ízesítő. 24. Mértani test. 25. Fa része. 26. Szőrkabát. 27. Vízből lesz. 29. ....szkop. 31. A sivatag hajója. 33. Névelővel ital. 24. Tömörít.
Függőleges: 1. Üzlet. 2. Dísz. 3. Igen apró alkotóelem. 5. Ezen van a cipő. 5. Nem hátul. 6. Kedvezményes. 7. A kés legvékonyabb részén. 8. Száraz növényszár. 11. Lámpákat leolt. 18. Zenekari tag (ék.hiba). 20. Állati lakhely (ék.hiba). 21. Növényszaporító. 22. A tevével rokon dél-amerikai állat. 23. Orosz fiúnév. 27. Jöjj! 28. Lánynév. 30. IT. 32. Fordított személynévmás.

A színes négyzetekbe eső betűket olvassátok össze. A keresztrejtvényből ezt kell beküldeni.

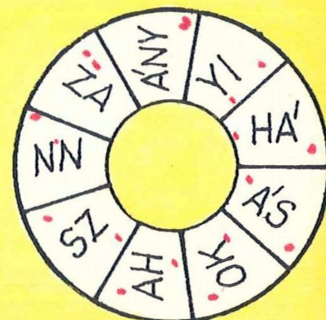
Keresgélő

Hány háromszöget alkotnak ezek a vonalak? (Vigyázat, csalóka!)

Keverék — kerék

Egy közmondás betűit összekevertük. Rakjátok őket sorba!

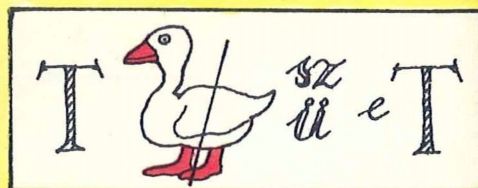

Lóugrás

	1	6	13	8
11		9	2	5
	3	12	7	14
	10		4	

Írjátok be a táblázatba 1—20-ig a számokat szigorúan lóugrás szerint. Nem könnyű, ezért az 1-es helyét megadtuk.

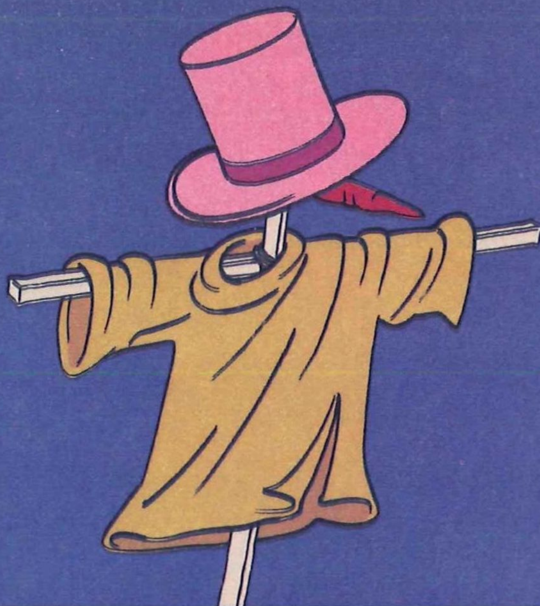
Képrejtvény

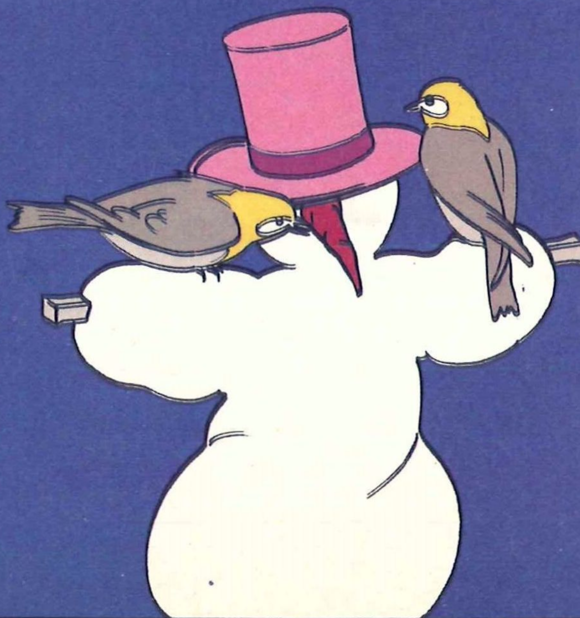

Rejtvényfejtők figyelem! Január 16-ig küldjétek be mind az öt fejtörő megfejtését, lehet nyitott postai levelezőlapon is. Címünk: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502

kisdobos

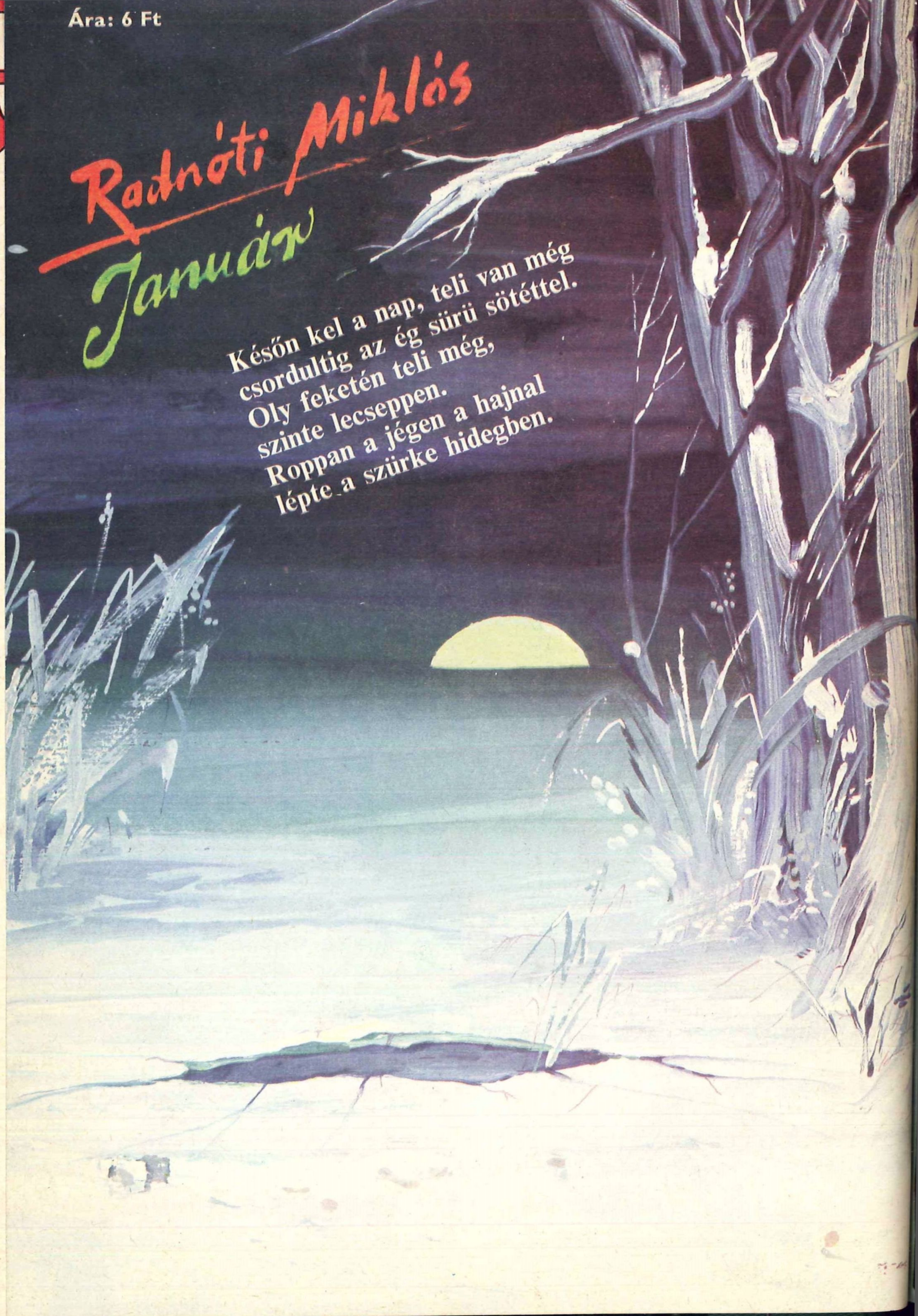
A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXXIV. évf. 1. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502 Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay utca 16. 1374 Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) Budapest V., József nádor tér 1., 1900 közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással, a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal. Előfizetési díj 1 évre 60,— Ft,
Készült a Kossuth Nyomdában. 84.1058 Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címoldal **Békés Rozi**, a hátsó címoldal **Herpai Zoltán** munkája

Vida Győző rajza

Ára: 6 Ft

Radnóti Miklós
Január
Későn kel a nap, teli van még
csordultig az ég sürü sötéttel.
Oly feketén teli még,
szinte lecseppen.
Roppan a jégen a hajnal
lépte a szürke hidegben.